

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

Dominica XIX. post Trinitatis.

Evangelium Matth. 9. vers. 1. 8.

CUm arca fœderis in Ciriathjarim stipantibus triginta hominum millibus in domum Obed-Edom transportaretur, benedixit Dominus universæ familiæ ejus, 2. Sam. 6. v. 11.

Christus est vera arca fœderis, novi scilicet, quod pepigit nobiscum per sanguinem suum, Rom. 3. v. 25. dumque circumivit, in diebus carnis suæ Judæam & Galilæam ἐν κύκλῳ quasi, ut Marcus ait c. 6. v. 6. benedictionem undiq; largissimam profeminavit, nam vestigia ejus stillant pinguedinem, Ps. 65. v. 12. præsertim in Capernaum multa signa & miracula edidit, quare beatâ ipsam prædicat, Matth. 11. v. 23. & præ omnibus aliis civitatibus ipsa hoc laudis obtinet, quod Christi civitas appellari meruit, ut testatur prælecta pericope, quam sine verborû ambagibus ad manus sumemus, & videbimus

I. Paralytici curationem.

II. Phariseorum murmurationem.

III. Populû præsentis depradicationem.

J. J.

EXEGESIS.

AUdivimus proximè summam legis, quod nimirum Deum diligere debeamus, ex toto corde, super omnia, proximum vero sicut nos ipsos. Sed quia propria conscientia nos convincit, quod perfectionem illam dilectionis in hac vita attingere non possimus, idè proponitur nobis in hac pericope doctrina de gratuita peccatorum remissione, quam Christus paralytico annunciat, curam corporis à cura animæ exor-

fus, ut fontem obstrueret, ex quo omnes morbi provenire solent. Circa curam illam quinque potissimùm consideranda veniunt,

I. Temporis notatio. In capite præcedente octavo commemorat Evangelista, quod Christus in finibus Gergesenorum, duos homines à Diabolo obsessos liberaverit, ac Diabolis permiserit, ut in gregem porcorum irruerent, quem magno impetu in mare vel lacum Genezareth præcipitem dederunt. Hoc ægrè ferunt *Gergeseni*, & *χοιροφίλοι* magis quàm *χοιροφίλοι* Christum rogant, ut ex finibus ipsorum discedat, quod ipse sine mora effectum dat, & navem ingressus, trajicit locum Genezareth, & deserit fines Gergesenorum, margaritæ enim porcis objiciendæ non sunt, Matth. 7. vers. 6.

Tales *χοιροφίλοι* Epicuri de grege porcos hodie adhuc multos invenias, qui brutis suis & carnalibus concupiscentiis plus deferunt, quàm Christo, & suum instar in volutabro peccatorum toti merguntur, quid igitur mirum, si idem ipsis contingat, quod Gergesenis, ut videlicet Christus sua gratia, suoque verbo ipsos deserat, sicut minatus est, Matth. 21. v. 43. Christo autem cum verbo suo abeunte, abit *vita, quæ vivificat*, Joh. 14. v. 6. *lux quæ illuminat*, Joh. 1. v. 9. *veritas quæ sanctificat*, Joh. 14. v. 6. *medicus qui sanat*, Exod. 15. vers. 26. *pastor qui cibabat & defendit*, Ps. 23. vers. 1. seqq. & impletur illud Os. 9. vers. 12. Væ illis, ubi ego discessero.

II. Loci

II. *Loci specificatio*, ubi Christus perpe-
traverit hoc miraculum, nimirum in civi-
tate sua, quæ est Capernaum, ut Marcus
expresse indicat, cap. 2. vers. 1. Vocatur illa
civitas Christi non ratione domini, nihil
enim se habere proprii, testatur ipse Matt.
8. vers. 20. sed

1. *Ratione domicilii*, quia ibi relicta Na-
zareth, ubi educatus erat, post traditionem
Johannis ferè semper habitavit, Matth. 4.
v. 12. quam ob causam etiam τὸ διδραχμα
solvit, Matth. 17. v. 27.

2. *Ratione præconi*, quia multos fer-
mones ibi instituit, Matth. 4. vers. 13, 17. &
plurima miracula edidit, quæ ipse exagge-
rat Matth. 17. v. 23.

Ubicunq; igitur adhuc hodie verbum Dei
purè docetur, & piè juxta illud vivitur, ibi
Christi civitas est, in qua caminum & signem
habet Esa. 31. vers. 9. licet aliàs vel infimum
Oppidulum, vel minimus etiam pagus sit,
humilia tamen respicit, Ps. 113. v. 5. 6.

Videamus igitur ut Christum exemplo
Capernaitarum libenter suspiciamus. At-
tollite portas vestras, ut intret Rex gloriæ,
Psal. 24. v. 8. venit ipse & pulsat, Apoc. 3.
v. 20. sed nisi aperias, discedit, aperi igitur
cor tuum, & præpara ipsi hospitium, per
veram pœnitentiam, ama verbum ejus,
utere Sacramentis, &c. hæc sunt media,
quibus Christus invitatur, ut apud nos
divertat, sicut ipse dicit, Johan. 14. ver-
sicul. 23.

III. *Bajulorum commendatio*. Non præ-
stolantur Christum egredientem, non mor-
rantur turbam confluentem, sed misericor-
diâ moti, Paralyticum humeris suis aspor-
tant, & domum conscendentes per fegulas
ad pedes ejus demittunt. Unde elūscit ipso-
rum

De præstatura factoy ap. israelitas. Vid.
Sipp. Fräit. Schmid. de Cir. n. m. f. f. p. 309. 310.

1. *Fides*, quâ agnoscunt Christum esse
Magistrum ad salvandum, cui facilè sit o-
mnes aliàs incurabiles morbos sanare, Esa.
63. v. 1. Ps. 103. v. 3.

2. *Spes*, quâ confidunt, ipsum non so-
lùm posse, sed etiam velle juvare. Nam vi-
scera ipsius commoventur super miseria no-
stra, ut non possit non misereri, Jer. 31. v. 20.

3. *Charitas*, quam declarant erga Para-
lyticum, dum nullum laborem subterfugi-
unt, ut Christo ipsum offerant. Nam cha-
ritas omnia suffert, 1. Cor. 13. v. 7.

Nostrum est hos bajulos imitari, & si-
mitem in cordibus nostris concipere 1. fi-
dem, quæ unicam retinaculum est, quo
Christus detinetur, ne à nobis discedere
possit, nam oculi ejus respiciunt fidem, Jer.
5. v. 3. 2. Spem, siquidem illa salutis nau-
fragium impedit, tanquam firma anchora
animæ, Ebr. 6. v. 19. 3. Charitatem, quæ
verum discipulorum Christi γνάρισμα est,
Joh. 13. v. 34 35. imò regina omnium aliarum
virtutum, unde lex de dilectione lex regalis
dicitur, Jacob. 2. v. 8.

IV. *Patientis consideratio*. Nam pecu-
liari morbo laborat, qui paralytis dicitur,
& vivam nobis peccati imaginem præbet.

*Paralytis membra quæ occupat, ita resolu-
vit, ut omni planè motu & sensu destituan-
tur*: Ita peccatum intimos naturæ nostræ
recessus penetrans, facit ut in carne nostræ
nihil habitet boni, Rom. 7. v. 18. sed mor-
tui sumus in peccatis, Eph. 2. v. 1.

Paralytis oritur teste Galeno *ex intem-
perie frigida, quâ nervi constringuntur, &
spiritus quasi congelantur, ut inepti fiant
ad officium suum*. Plerique attrahunt sibi
hoc malum frequenti crapulâ, irâ, venere,
&c. Sic omnia peccata actualia ex hoc in-
primis fonte scaturiunt, quod calor nativus
dile-

dilectionis Dei & proximi in ultimis hisce temporibus planè refrixit, Matth. 24. v. 12. Unde scortatio & commestatio mundo sunt instar numinis quod veneratur, 1. Johan. 2. v. 16.

Paralysis totum corpus depascit, & exquisitissimis doloribus ita divexat, ut tali morbo laborantes singulis horis & momentis sibi mortem exoptent: Ita gravis res peccatum est, & omni plumbo onerosius, ut Chrylostomus ait. Quando enim evigilat, ita torquet conscientiam, ut homo cum Jobo exclamet: Suspendium, suspendium, Job. 7. v. 15. & non rarò ex desperatione sibi ipsi mortem consciat, ut Judas, Matt. 27. v. 5.

Paralysis ex Medicorum præscripto internè purgationibus idoneis, externè verò oleis & unguentis mollificantibus leniri potest: Ita in peccati curatione cor ante omnia per feriam pœnitentiam purgandum, & deinde oleo lætitiæ, Ps. 45. v. 8. & emplastro meriti Christi mollificandum, ut dolores conscientiæ tranquillentur, Ebr. 9. v. 14. 1. Johan. 1. vers. 7.

Paralysis nullo humano auxilio plenè curari potest, sed talis est morbus, quem sibi Deus curandum reservavit: Ita peccatum est morbus desperatus, qui à nullo alio, nisi à solo Christo curari potest, ipse enim est archipater animæ & corporis, qui delet iniquitates nostras propter se & potestatem remittendi peccata sibi soli reservat, Et. 43. 24.

V. Christi opitulatio, quæ describitur

1. *Ratione causæ, quæ est fides tam bajulorum, quam ipsius Paralytici. Nisi enim Paralyticus propriam fidem habuisset, peccatum se dimitti nunquam passus esset.*

Docemur hîc quid fides aliena præstare vel prodesse queat. Sane alterius fides non potest tibi imputari ad justitiam. Justus

¶ NB. Hic morbo à fuit arthriticus, s. paralysis torquens, sicut erat serus Centurionis, Deo Matth. 8. 6. Sed erat paralysis uniparis, sicut fuit in membro excubitus 14. ad v. 12. q. 3. Is magis divi gl'is & signi non gubernatur. Hic est morbi distinctissimi: qd. vix attenduntur, sicut n. Eruditi & notatores. uti annotat G. W. Wedel, Exercit. medicæ philolog. Decad. VIII. Exercit. III. p. 20. et Decad. IX. p. 82.

enim suâ fide vivet, Hab. 2. v. 4. justitia justî super illum, & impietas impiî super illum, Ezech. 18. vers. 20. interim potest fides piorum homini adhuc impio conversionem fidemque propriam impetrare, quâ deinde justificetur & salvetur. Ita Christus orabat pro Petro, ne fides ipsius deficeret, Luc. 22. v. 23. & pro crucifixoribus suis, Luc. 23. v. 34. quibus precibus sine dubio convertit Centurionem, Matth. 27. v. 54. Stephanus oravit pro lapidantibus, Act. 7. v. 60. & teste Augustino, precibus suis Paulum impetravit Ecclesiæ, qui delectabatur morte Stephani, & lapidantibus vestimenta custodiebat. Act. 7. v. 58. Quod verò attinet corporalia beneficia, de illis non est dubium, quin fidei intercessione aliorum impetrari possint, ut testantur exempla Gen. 18. vers. 32. 19. vers. 21. Exod. 32. vers. 11. seqq. Act. 27. v. 24.

Magnificamus igitur pios. Propter unum enim mille impiî & alimentantur & conservantur. Non etiam cessamus alter pro altero orare. Id Paulus requirit 1. Tim. 2. v. 1. & non caret pondere, Matth. 18. v. 19. Jac. 5. v. 16.

2. *Ratione curæ, quæ est*

1. *Spiritualis, quia enim omnes morbi à peccato originem trahunt, Christus fontem accedit, & causam ante omnia tollit, ex qua omnes morbi provenire solent. Confide, inquit, fili, remissa tibi sunt peccata tua. Docet nos hoc ipso, quod in morbis & aliis calamitatibus ante omnia de peccatorum remissione & reconciliatione cum Deo solliciti esse debeamus, juxta monitum Siracidis, c. 38. v. 9. 10. 11.*

Salutaris hæc & necessaria est admonitio, quam pauci observant. Plerique enim ad Medicum ante omnia properant, de

Deo parum solliciti, nisi in extremis, quod dici solet, labiis anima hæreat, ibi demum ministrum Ecclesiæ accessunt, qui quod hæctenus semper curvum fuit & gibbosum, ex tempore rectificare debet. Sed præposterum hoc & stolidum est. Quid enim profit medicina absque Dei benedictione? Exemplum Assæ Regis deterreat nos, 2. Chron. 16. v. 12.

2. *Corporalis.* Nam surge, inquit, & ambula. Hæctenus in lecto decubuerat, tanquam truncus. Jam verò Christus ipsum surgere jubet & ambulare. Dictum factum, mox surgit Paralyticus & ambulat. Non verò ambulat ut infirmi solent, qui sanitatem suam pederentim recuperant, sed eo statim momento vires suas recipit, ut grabbatum tollere & portare possit.

Elucescit hinc veritas effati Paulini, Eph. 3. vers. 20. promptior enim Deus est ad dandum, quàm nos ad accipiendum. Petierat Paralyticus corporalem curationem. Sed ecce corporalem & spiritualem simul impetrat. Ita Abrahamo de Ismaelis vita sollicito, & Isaacum, quem non petierat, promittit, Gen. 17. v. 18. 19. Josephum non tantum ex carcere liberat, sed Pro-Regem Ægypti, quod nunquam ipsi in mentem venerat, constituit, Gen. 41. v. 40. Salomo petebat sapientiam, sed accepit divitias simul & sapientiam, 1. Reg. 3. vers. 13. Hiskia non tantum sanitatem restituebat, sed & quindecim annos vitæ ejus addebat, 2. Reg. 20. v. 5. 6. Ne ergo trepidemus, habemus Dominum divitem super omnes invocantes ipsum, Rom. 10. v. 12. qui solo verbo & auti efficere potest quicquid vult in cælo & in terra, Ps.

135. v. 6.

De Secundo.

SEquitur *Pharisaorum murmuratio.* Postquam enim Christum huic Paralytico remissionem peccatorum annunciate percipiunt, blasphemiam ipsum accusant, & quis, inquit, peccata remittere potest, nisi solus Deus?

Murmuratio illa describitur ab Evangelistis, quod fuerit

1. *Clandestina.* Non enim aperte proferunt, quod in corde foveant, sed tacite secum musitant. Tales clandestinæ detractiones hodie multi pro prudentia venditant, dum coram simulant amicitiam, sed clam omnem omnino lapidem movent, ut famæ & vitæ tuæ insidias struant, peiores certe hostibus apertis, quos cavere licet, hi verò tacite vulnus aliquod tibi infigunt, de quo non satis constat, unde suam originem trahat, hinc Sirach. c. 28. v. 15. 16. 19. seqq.

Videte Vos mei, ne vitio hoc deformetis vocationem vestram, sed aperte conversamini cum proximo, nam in Christo Jesu veritas, Eph. 4. v. 21.

2. *Viperina.* Nam toxicas foveant cogitationes, & blasphemiam Christum accusant, quia dixerat ad Paralyticum: Remissa tibi sunt peccata tua. Hinc ita ratiocinantur: Peccata remittere solius Dei proprium est, Ps. 32. v. 1. 2. Es. 43. v. 25. Hic peccata remittit, adeoque sibi tribuit, quæ sunt solius Dei propria. Ergo blasphemat Deum, & per consequens capitali pœna dignus est.

Hoc adhuc omnes Pseudo-Doctores in more habent positum, ut optimè facta & cogitata pessimè accipiant.

Quando docemus in Ecclesiis nostris remissionem peccatorum in solo Christo quaerendam esse per fidem, non in nostris satis-

M in

facti-